

There are no translations available.

“STUDEBAKER GOLDEN HAWK”

Liucijus Suslavičius

Šeštasis praėjusio amžiaus dešimtmetis be abejonės, visai pagrįstai vadinamas
amerikietišku lengvųjų
automobilių
ū
“aukso amžiumi”. Būtent tuo periodu suklestėjo galingo didelio litražo V8 varikliais varomų uodeguotų
ū
” dažniausia dviem kontrastingomis spalvomis nudažytų ir be saiko padabintų chromuotomis detalėmis “kelių kreiserių” mada. Automobiliai kas metai dar siūlėsi vis didesni, varikliai galia sulig kiekvienu nauju modeliu padidėjo davo geromis 40 – 50 AG, o jau “blizgučių” firmų

ų
dizaineriai prikaišiodavo tiek, kad net ir amerikie
č
iai kai kuriuos itin
į
mantriai išpuoštus variantus pramin
ė
"chromo orgijomis".

Tačiau ne visi gamintojai sekė "didžiojo trejeto" – "General Motors", "Ford" ir "Chrysler" – diktuojamu ir pirkėjams atkakliai brukamu automobilių stiliumi. Tuo metu Amerikoje dar buvo keletas mažesnių gamintojų, kurie, negalėdami tiesiogiai konkuruoti su masiniais "didžiųjų" modeliais, ieškojo savojo stiliaus ir savosios nišos didžiulėje JAV automobilių rinkoje. Viena jų – tai Indianos valstijoje Saut-Bendo mieste įsikūrusi sena automobilių gamybos firma "Studebaker". Antrojo pasaulinio karo metais "Studebaker" neblogai uždirbo, tiekdamas antihitlerinės koalicijos šalims triašius armijos sunkvežimius "US 6", tad po karo atsirado galimybė ne tik išplėsti lengvųjų automobilių gamybą, bet ir pasitelkus tokius tuometinius dizaino "grandus" kaip Raymond Loewy ir Bob Bourke, sukurti savito, beveik europinio stiliaus automobilius. 1952 metais prasidėjo neturinčių analogų grakštaus silueto sportinių kupė gamyba. Kukliai padailintos chromu, jos turėjo itin dinamiškai atrodantį kėbulą su ilga sklandžiai nuleista iki pat priekinio buferio "nosimi" ir atgal atloštais ne tik priekiniais, bet ir galiniais stogo statramsčiais. Daugiausia susižavėjimo iš pirkėjų pusės sulaukė didžiulis lenktas galinis panoraminis stiklas, kokio neturėjo joks "fordas", "ševrolė" ar "dodžas". Tai buvo "slaptasis R. Loewy ginklas", kuriuo jis pribloškė kitų firmų dizainerius! Aišku, šie keturviečiai kupė buvo dažomi dviem spalvomis ir komplektuojami baltašonėmis padangomis. Be didesnių pakeitimų, tik kasmet siūlant vis galingesnius variklius, šie modeliai sulaukė 1957 metų ir su jais – rimto kėbulo dizaino modernizavimo. Kad ir kaip laikėsi "Studebaker" savojo "europietiško" stiliaus, firmai nori nenori teko atsižvelgti į pasikeitusį pirkėjų skonį. O jie nebenorėjo kuklaus, be papuošimų, dizaino automobilių. Tad Bobas Bourke turėjo kažką pakeisti, ir jis rado sprendimą, su mažiausiomis išlaidomis patenkinusį mados besivaikančius pirkėjus ir kartu leidusį toliau išlaikyti nepakartojamą automobilio stilių. Jis gana vykusiai pridėjo gale jų taip geidžiamus "pelekus" ar "uodegas", o štai priekyje vietoje jau pabodusios nuolaidžios formos variklio gaubto įrengė buferį siekiantį smulkias groteles turintį beveik kvadratinės formos falšradiatorių. "Studebakeris" iš karto tapo panašus į europietiškus kupė, tokius kaip "Facel Vega", "Maserati" ar "Delahaye". Atnaujintas modelis gavo ir naują pavadinimą – "Hawk" ("Sakalas"). Gamintos 4 versijos: "Flight Hawk", "Power Hawk", "Sky Hawk" ir pati prašmatniausia bei galingiausia (275 AG su turbokompresoriumi) "Golden Hawk". "Sakalai" išliko ant konvejerio iki pat firmos bankroto 1964 metais. Jų iš viso pagaminta apie 60 tūkstančių, iš jų ketvirtadalis – "Golden Hawk" (Auksinis sakalas) modelio.

Būtent šio automobilio 1957 metų versiją pasirinko prototipu 1: 24 mastelio modeliui žinoma savo aukštos klasės amerikietišku automobilių kopijomis firma "Danbury Mint". Modelis "1957

Studebaker Golden Hawk", kainuojantis 112 dolerių, siūlomas serijoje "Classic of the Open Road". Modelis metalinis, su atidaromomis durelėmis ir pakeliamu variklio gaubtu. Tai, kad originale automobilio durelės neturėjo lango rėmo, tik palengvino modelio gamintojų darbą. Salone – tiksliai imituotas prietaisų skydelis su įgilintais į blizgančią priekinę panelę apskritais prietaisais. Vairo ratas – iš balto plastiko. Rusvos spalvos (suprask – odinės) priekinės sėdynės turi palenkiamus į priekį atlošus su tiksliai imituota sudėtinga siūlių struktūra. Galingo V8 kopija po gaubtu taip pat spalvinga – blokas vienos spalvos, galvutės kitos, radiatorius ir ventiliatorius – juodi. Gerai įsižiūrėję, pamatysime daug pagalbinių agregatų – turbokompresorių, stabdžių stiprintuvo "grybą", stiklų valytuvų elektros variklį, oro padavimo žarnas ir kt. O atidarę bagažinę, rasime joje dar ir atsarginį ratą imituotame odiniame dėkle. Bet labiausiai sužavi...atidaromas miniatiūrinis degalų bako dangtelio liukas. Žinote, ne kiekvienas gamintojas ryžtasi padaryti šią detalę judama – pernelyg filigraniški dangtelio vyriai.

"Danbury Mint" nėra nei pirmasis, nei vienintelis "Auksinio sakalo" modelio gamintojas. Pirmąją firmą prieš metus buvo "Matchbox", serijoje „Platinum Edition“ išleidusi aukso spalvos metalinį modelį masteliu 1:43. Tačiau jo prototipu buvo kiek kitoks 1958 metų automobilis, besiskyręs nuo mūsų aprašomo kai kuriomis smulkiomis detalėmis. Dar vieną šio populiarus mastelio modelį išleidžia Kinijos gamintojas "Yat Ming". Panašu, kad tai gali būti "Matchbox" kopija, nes aprašyme nurodyta, jog tai - 1958 metų "Golden Hawk". Yra dar du kur kas didesni 1:18 mastelio modeliai – vienas jų - firmos "Motor City Classic" gaminytis, antrasis – vėlgi "Yat Ming". Jie kiek skiriasi – pirmasis vaizduoja 1957 metų versiją, antrasis – pasirodžiusią metais vėliau.

Nuotraukos - gamintojų.